

vel engang komme den Tid, da man kommer til at skjelne mellem disse to Arter af Understøttelse, i Særdeleshed naar man veed, paa hvilken Maade den § 84 er kommen ind i Grundloven, hvilket forresten er en bekjendt Sag, idet den er sat ind isædedfor en anden Bestemmelse, der gik ud paa, at der skulde stikkes Arbejderen Ret til Arbejde. Det var for at faae denne uheldige Paragraf ud, at den nuværende Paragraf blev sat ind i Grundloven ved Hjælp af Ægning og Monrad. Dette er en bekjendt historisk Sandhed.

Formanden (Rabbe): Jeg tillader mig at erindre om, at denne Sag ikke foreligger.

Winther: Ja, det var ikke Andet end en Indledning til det, jeg vilde sige; jeg skal ikke komme bort fra selve Sagen, men vil kun sige, at jeg tror, at Modstanden hviler paa en Misforstaaelse af Grundloven. Særligt har jeg den Anskuelse om den nuværende Indenrigsministers Betragtning af de Samfundsklasser, man her vil hjælpe, at han har et aabent Die for, at det vil være i Statens Interesse, at man saa meget som muligt kommer dem tilhjælp paa alle Omraader. Navnlige har han vist dette ved den Sag, der for ikke længe siden var for her i Salen angaaende Oprettelsen af visse Institutioner til Fordel for Husmændene og andre smaa Eiendomsbesiddere. Derjom altsaa denne Anskuelse kunde trænge igjennem, at der kan gives Understøttelse af det Offentlige, uden at det bliver Fattigunderstøttelse, vil der vistnok ogsaa fra den Side kunne ventes gjort Skridt i den Retning, som bliver anvist i Andragendet under Nr. 22. Det undrer mig for Resten, at Indstillingen lyder noget anderledes end Slutningen af det, der staar i Betænkningen viser hen paa, idet man nemlig paa det sidste Sted indskrænker sig til at nævne et bestemt enkelt Punkt, medens man i selve Indstillingen ligesom i Andragendet nævner det hele Forhold. Det forekommer mig mindre korrekt. Jeg har imidlertid aldeles Intet imod, hvis Flertallet skulde ønske Andragendet i det Hele henvist, men saa synes jeg, at det skulde have været det, medmindre det skulde være et andet Flertal paa det sidste Sted end paa det første; det veed jeg nu ikke. Jeg vil blot anbefale dette Punkt til Ministerens Opmærksomhed og anmode om at stemme for den Indstilling, som nu er bleven fremsat. — Der er et andet Punkt som jeg ogsaa vil omtale, nemlig det, der er nævnt i Indstillingerne under Nr. 2. Det er jo Gudstælov nu kommet saavidt andre Steder, at man vil til at tage Forholdsregler imod Nager. Det er glædeligt, at man dog engang er kommen saavidt, idet det er aabenbart, at ligeoverfor denne Udførelse af de Fattige i Landet kan Staten omsider komme til paa Grund

af de Farer, der kunne opstaa deraf, at maatte gjøre en Indskrænkning i den personlige Frihed og i den saa meget yndede fri Konkurrence. Om man nu skal gaa til det, som de ærede Andragere have ønsket, skal jeg lade være usagt. Det forekommer mig, at, naar man kunde gaa frem med smaa Skridt, saa var der dog allerede vundet Noget, og efter de Udtalelser, der ere komne fra det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), skal jeg fatte mig meget kort, idet jeg i det Væsentlige vil kunne slutte mig til ham. Man kan dog ikke negte, at med Hensyn til Prioriteter i Eiendomme vil der kunne gøres overordentlig Meget fra Statens Side. Staten skal ikke beskytte nogen Kapitalist uden at fordrø Noget for detji Samfundets Interesse. De Umyndiges Midler burde jo aldrig udlaanes til mere end 4 pCt., og jeg tror heller ikke, at man er kommen saa vidt, at der forlanges Mere, Noget, man heller ikke nogensinde skulde tillade; thi det er dog aabenbart, at disse Kapitaler staa under Beskyttelse af det Offentlige, og derfor maa man ogsaa kunne fordrø, at de Vedkommende yde Samfundet nogen Tjeneste til Gjengjæld. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Bull) var bange for, at det skulde gaa saa galt, at alle Pengemænd vilde have deres Penge anbragte i udenlandske Papirer, naar der var en saadan bestemt Regel, at der skulde være en fast Rente for Udlaan i faste Eiendomme. Det, tror jeg, er en Frygt, som er ugrundet; thi hvordan er Krediten i de store Stater i Udlandet, som have de store Kapitaler paa Markedet? Den er virkelig, naar man ser hen til Forholdene nu, temmelig usikker. Jeg vil f. Ex. sige: Hvilken stor Sikkerhed kan der være overfor de Stater, hvor Militærvæsenet opsluger saa uendelig store Dele af Statens Indtægter, og hvor Fattigdommen udbreder sig hver Dag mere og mere? Jeg tror ikke, at de Samfund ere saa sikre i deres Grundvold, at de Papirer, de sende ud, have en absolut sikker Værdi. Det tror jeg ikke, man saar Folk her til at tro. Jeg tror snarere, at Folk her finde sig i at faae lidt mindre Rente og have deres Penge i et Pant, som de selv kunne holde Die med til enhver Tid, saa at de kunne komme til at skaffe sig deres Penge igjen, naar de tro, at det begynder at gaa galt; men det er ikke saa let at overse for enhver lille Pengemand, hvorvidt Forholdene gjøre det tilraadeligt at afflange et vist udenlandsk Papir, som man har sat sine Penge i. Jeg er imidlertid meget besejdet i mine Fordringer. Jeg forlanger foreløbig kun, at Staten ikke skal tillade, at der forlanges mere end 4 pCt. Rente af 1ste Prioritet i Eiendomme, forsaavidt de Penge, der udlaanes, paa nogen Maade — ligesom eller indirekte — staa under Statens Ælsyn. Det vilde allerede hjælpe ikke saa lidt. Dernæst kan man meget godt faae Bestemmelser, der ere af den Art, at Ingen prøver paa at omgaa dem. Man bestem-